

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodicals Division
Washington, D. C. 20540

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians
In The United States

VOL. LXVII

Price 25c

Chicago, Ill. — Keturtdienis, Thursday, December 11, 1980

Nr. 239

JAV LĖKTUVAI STEBI LENKIJOS PASIENIUS

SAJUNGININKŲ AVIACIJA PRARADO SAVO DOMINAVIMĄ ERDVĖSE

VISA GYNYBA YRA PAVOJINGOJE SITUACIJOJE

LONDONAS. — Aviacijos reikalų ekspertas ir pasaulinės aviacijos žurnalo JANE's redaktorius John W. R. Taylor pastarąjį to žurnalo laidoje apžvelgia sąjungininkų aviaciją ir randa, kad ji yra nuosmukyje, lyginant su Sovietų Sąjungos oro pajėgomis. Anksčiau buvusi Vakarų demokratiškos valstybių smogiamoji aviacijos jėga nustoja savo dominavimą. Jis yra likęs tik žmonių galvosenoje.

Norint atstatyti dominavimą padėti, Amerikai reikia skubiai gaminti greito ir ilgo skridimo ultragarsinius bombonešius, kad bent susilyginti su Sovietų Sąjungos Baccfire bombonešiais, galinčiais bet kokiam ore skristi 6.000 mylių ir atakuoti JAV teritoriją. Tos atakos sudaro pavojų dabar veikiančiai Minuteman oro gynybos sistemai. Be to, prieš tą sistemą Sovietų S-ga turi tarpkontinentines raketas. Sovietų bombonešiai ir tarpkontinentinės raketos pavojingos ir dabar ruošiamai MX sviedinių sistemai. MX sviediniai, turi 10 atskirų sprogmenų arba galvų, numatomia netaikyti vienoje bazėje, bet jas keisti.

Kartu su nuosmukiu aviacijoje, susilpnėjo ir NATO karinės pajėgos, nes ir sąjungininkų aviacija yra panašioje padėtyje. Varšuvos Pakto valstybių 16 Oro armija Rytų Vokietijoje gali atidaryti kelius tūkstančiams Sovietų Sąjungos šarvuotųjų 110 mylių ruožė.

John Taylor vakariečiams praneša dar vieną žinią, kad Varšuvos pakto valstybės yra pasirodusios panaudojti ne tik atominius, bet ir cheminius ginklus.

Gera žinia reikia laikyti pranešimą, kad Amerika susidomėjo A-10 Thunderbolt naikintuvais. Jie gali skristi naktį ir esant nepalankiam orui.

GREITKELIŲ KOMISIJA — LABAI ISLAIDI

Senatorius William Proxmire (D., Wis.) kiekvieną mėnesį skiria „Aukštinės blusos“ premiją už ypatingą išlaidumą. Gruodžio mėnesį ji teko federalinei greitkelių komisijai, išleidusiai virš \$240,000 kompiuterizuotai sistemai nurodyti kelius asmenims, nemokantiems skaityti žemėlapių.

KALENDORĖLIS

Gruodžio 11: Danisa, Damažas, Dirvonė, Dėmė, Valdis, Garbutis.

Saulė teka 7:08, leidžiasi 4:18. Oras vėsus, gali snigti.

IKAITAI BUS GREIT PALEISTI

TEHERANAS (AP). — Irano parlamento kalbėtojas Hashemi Rafsanjani, žinomas griežtos politikos šalininkas ir nepalankus iškaitams bei Amerikai, pirmadienį pareiškė, kad JAV valdžia arti reikalavimų išpildymo ir 13 mėnesių krizė bus išspręsta. Diskusijų objektu liko tik šachų Rėzos Pahlevi turtai.

Manoma, kad iškaitai bus greit paleisti. Jų likimą sprendžia Vykdomo ministeris Behzad Nabavi ir tam reikalui sudaryta speciali komisija.

Buvęs Švedijos premjeras Olaf Palmer, neseniai lankėsis Teherane, pareiškė, kad Irano valdžios sluoksniuose norima krizę greitai baigti.

REAGANAS NEATSAUKS CARTERIO ĮSAKYMO

WASHINGTON, D.C. — Ronald Reagan rinkiminės kampanijos metu, norėdamas patraukti savo pusėn dalį Amerikos ūkininkų, kelias atvejais buvo pareiškęs, kad jis, perėmęs prezidentūrą, panaikintų prezidento Carterio įsakymą sustabdyti jAVų pardavimą rusams.

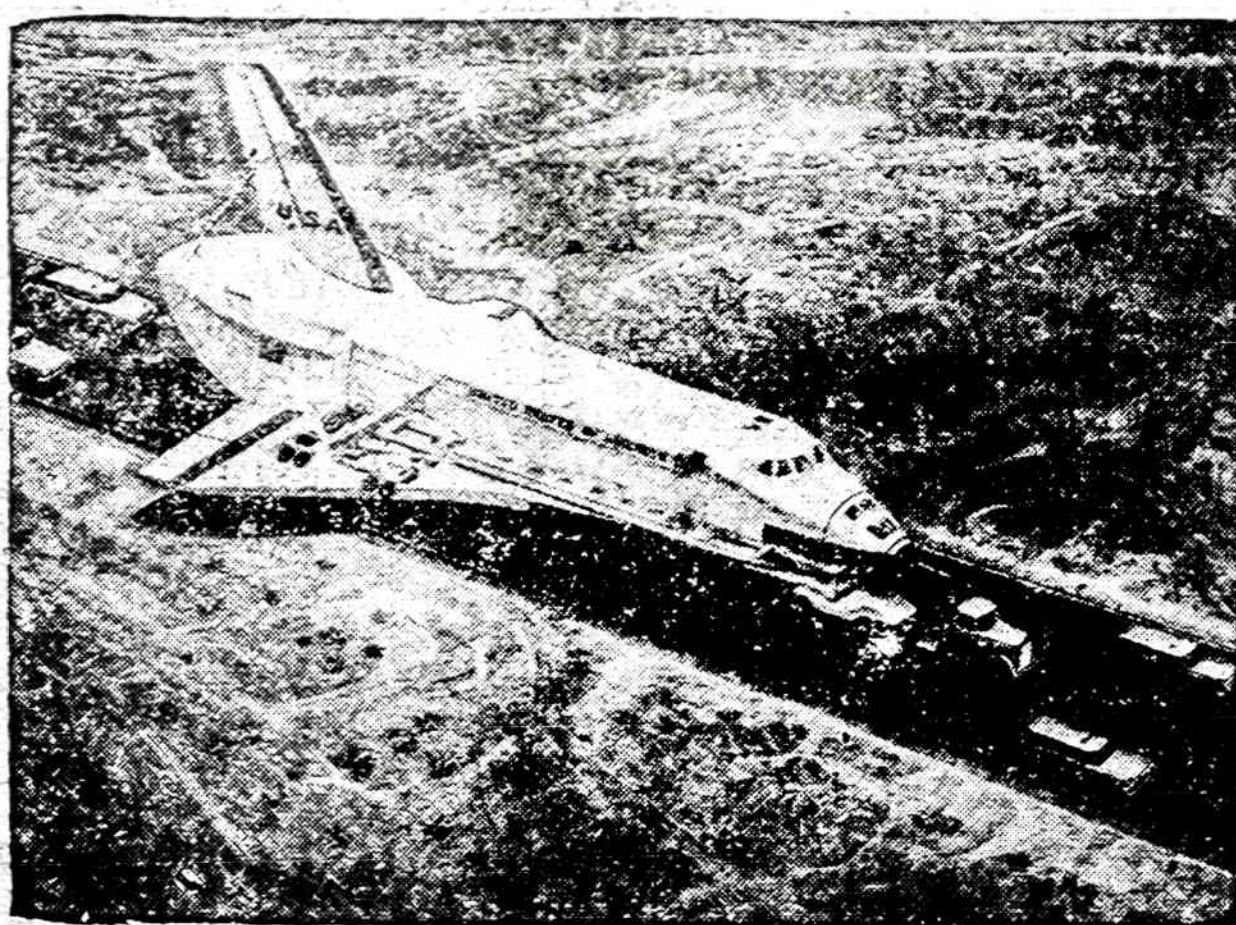
Reagano patarėjai dabar jam pataria neskubėti. Reaganas šią pasiūlymą priėmė ir pareiškė, kad prez. Carterio uždėta jAVų embargo jis palaikys.

Jordaną karalius Huseinas antradienį pareiškė, kad Sirija pradėjo atitraukti savo šarvuotus ir kariuomenę nuo Jordano pasienio. Ji buvo pasiuntusi į pasienį 50,000 karių ir 1,200 šarvuotųjų. Jordanas savo pasienyje laikė 30,000 karių ir 600 šarvuotųjų.

Čekoslovakijos komunistų organas rašant apie dabartinius įvykius Lenkijoje, juos palyginant su 1968 metų įvykiais Čekoslovakijoje, kai lojalūs partijos nariai, nesutikdami su Dubčekio linija, neturėjo kito kito, kaip „prašyti Sov. S-gos ir kitų sąjungininkų pagalbos“.

Gydytojai specialistai tiria kardinolo John Cody širdį, kad galėtų imtis priemonių, kad galėtų pakeisti jėgų sustiprinimą.

Patys moderniausi lėktuvai turi kitokių sparnų ir uodegas, todėl gali lengviau skristi ir pasisukti. Jie taip pat gali skristi žymiai aukštesniuose orų sluoksniuose.

BREŽNEVAS NEATSAUKS RUSŲ KARIŲ IŠ AFGANISTANO

— SOVIETŲ KARIAI REIKALINGI AFGANISTANE SOVIETŲ SIENOMS APSAUGOTI, — SAKO BREŽNEVAS

NEW DELHI, Indija. — Leonidas Brežnevas, kelias valandas besitaręs su Indijos premjere ir kitais pareigūnais, pareiškė Indijos laikraščiniams, kad Sovietų S-ga nesirengia atsaukti savo karių iš Afganistano.

Laikraščininkų pasitarime Indijos premjere pareiškė savo apgailestavimą, kad Sovietų Sąjunga nesirengia atitraukti savo karių iš Afganistano. Ji prašė Brežnevą dar kartą apsisvarstyti klausimą ir savo karių jėgas atsaukti iš Afganistano.

Brežnevas, viešai atmetęs Indijos Gandhi prašymą, pridėjo: — Galima kariškioji intervencija, remiama Jungtinių Amerikos Valstybių ir Pakistano, priverstė mus siųsti Raudonąją Armiją į Afganistaną, kad galėtume apsaugoti Sovietų sienas.

Iki šio momento tokio melagingo pareiškimo Sovietų valdžia dar nebuvo paskelbusi, kokį Brežnevas paskelbė Indijos sostinėje. Kartu su Brežnevu buvo Leonidas M. Zamiatinas, Sovietų Sąjungos informacijos ministeris, kuris dvi valandas teikė netikslas žinias sugužėjusiems laikraščiniams. Jis pridėjo, kad „priešiškausi nusiteikusių atsiradimas prie mūsų sudarė pavojų mūsų saugumui“.

L. Zamiatinas pareiškė, kad Babrakas Karmalas 14 kartų prašęs Sovietų valdžią atsitraukti kariuomenę į Afganistaną ir padėti suvaldyti kraštą, bet jis nieko nesakė apie tai, kad Karmalas nebuvo Afganistane, kai Sovietų karo jėgos ten įsiveržė.

Tada prezidentu buvo Hafizullah Amin, kurį Sovietų kariuomenės vadovybė įsakė tuojau suminti ir sušaudyti. Pirmą skelbė, kad prezidentas Aminas juos prašė atsitraukti karo jėgas į Afganistaną, o vėliau sušaudė ne tik jo žmoną bei vaikus, bet ir patį prezidentą. Dabar Zamiatinas Sovietų ginkluotų pajėgų invaziją į Afganistaną kitapaiskina.

Brežnevas pridėjo, kad reikalinga galutinė pakeisti jėgų patitucija.

kistanas ir Iranas pripažintų B. Karmalo vyriausybę ir susitartų su ja bendradarbiauti. Tada gal Sovietų valdžia sutiktų atsaukti bent dalį karo jėgų.

VOKIEČIAI PRALAIMĖJO, BET HITLERIS LAIMĖJO

OSLO, Norvegija. — Lietuvių kilmės, bet visą savo gyvenimą lenkiškai rašęs ir Amerikos pilietybę priėmęs, Kalifornijoje gyvenantis Česlovas Milašius antradienį skaitė savo paskaitą Mokslų akademijoje, kai jam oficialiai buvo įteikta Nobelio premija už literatūrą.

Tarp kitko jis pareiškė, kad valdžia, kuri išstumia ir užsienius savo poetus ir rašytojus, taip pat sudarė ir savo kalbą. Daug žodžių taip virsta bereikalingi. Vietoj švelnaus ir jautraus žodžio, atsirado storžieviskas, mechaniskas...

Milašius taip pat nagrinėjo kalbos ir idėjų likimą karo metu ir jo pabaigoje. Jis pareiškė, kad Hitlerio armijos ir žiauri Stalino policija pralaimėjo, bet pats Hitleris ir Stalinas laimėjo, nes atsirado jauni žmonės, kurie pradeda žavėtis jų paskelbtomis idėjomis.

Buvęs Zimbabvės Darbo ministeris Edward Tekere, kaltinamas baltojo ūkininko nužudymu, balto teisėjo išteisintas, remiantis jau panaikintu įstatymu, apsaugojančiu valstybės pareigūnus.

Apie 2,000 Libijos karių, remiamų 50 šarvuotųjų ir aviacijos, puolė Čado respublikos sostinę. Čade vyksta civilinis karas nuo šių metų kovo mėnesio.

JAV Aukščiausioji teis- mas 5 balsais prieš 4 nusprendė, kad didelėms baudoms, duodamoms kriminaliniams nusikaltėliams, neprieštarauja konstitucija.

MAO CETUNGO NAŠLĖ IESKOJO LAISKŲ

PEKINAS, Kinija. — Suruoštamą teismą labai daug laiko buvo pašvęsta Džiang King rašyties meilės laiskams ieškoti. Kai ji tapo garsi artistė ir sužavėjo Mao Cetungą, tai organizavo karius bei policiją veržtis į privačius artistų namus ir ieškoti senus savo meilės laiskus. Ji nenorėjo, kad anksčiau josios rašyti meilės laiskai patektų į komunistų priešų rankas ir galėtų juos panaudoti prieš Mao Cetungą ir kitus komunistus.

Teismui ji pareiškė, kad prieš apie 50 metų rašyti laiskai neturėtų turėti jokios svarbos, nes ji buvusi jauna ir greitai pamildavusi gerą artistą. Prokuroras jai priminė, kad ji buvusi 27 metų. Jis paskaitė kelių laisčių ištraukas. Viename laiske ji aiškinusi, kaip tai buvę nepatogu su šiais galvoje. Negalėjo jų atsikratyti, nes buvo didelė nesvara.

Gen. Dzing Tengliu raudonai apmėgė 40 karių ir pasiuntė juos ieškoti laisčių. Jis, matyt, buvo susižavėjęs jauna artiste. Dabar jam labai nepatogu.

Irako prezidentas pareiškė, kad nežūrint sunkios įkaitų padėties, Iranui vis vien padeda įvairios JAV machinacijos. Jis turįs įrodymų, kad Iraną netiesiogiai remia Izraelis, padėdamas jam pirkti ginklų pasaulio juodojoje rinkoje.

Trys vyresnio amžiaus asmenys išbuvo 15 dienų po žemės drebėjimo griuvėsiais Neapolio apylinkėse. Jie maitinosi vynu ir paprikos bei pipirų ankštėmis.

Federaliniai sveikatingumo pareigūnai praneša, kad šią žiemą amerikiečiams gresia Bangkoko gripas.

Atrodo, kad žymaus dainininko John Lennon žudikas Mark David Chapman yra ligonis. Savo laiku jis gerė, rijo narkotikus, buvo ligoninėje, o pastaruoju metu jis sekiojo dainininką, kad galėtų jį nušauti.

SEKRETORIUS BROWN POSĖDŽIAVO SU 13 VALSTYBIŲ MINISTERIAIS

ŠIAURĖS ATLANTO SĄJUNGOS KARO JĖGŲ VADAS PAREIKALAVO DIDESNĮ SUSTIPRINIMŲ

BRIUSELIS, Belgija. — Šiaurės Atlanto Sąjungos karo jėgų vadui gen. Bernard E. Rogers pareikalavus, JAV kariuomenės vadovybė pasiuntė keturis didelius radaro lėktuvus į Vakarų Vokietiją stebėti visą Lenkijos pasienį ir žinoti ką Sovietų karinė vadovybė planuoja ten daryti.

Belgijon buvo suvažiavę Šiaurės Atlanto Sąjungos valstybių ministrai, kuriems generalas Rogers aiškiai pasakė: „Jeigu JAV neatsiųs modernių radaro lėktuvų Lenkijos pasieniui stebėti, tai apie Sovietų karo jėgų invaziją Lenkijon mes patirsime tik tai po to, kai Lenkija jau bus okupuota“.

Suvažiavusieji paklausė gen. Rogers ir paprašė posėdyje dalyvavusio JAV krašto apsaugos sekretoriaus Harold Brown pasiųsti keturis milžiniškus JAV pasieniams stebėti radaro lėktuvus. Sekretorius Brown, pasitaręs su prez. Carteriu, tuojau iš Louisianos pasiuntė keturis milžiniškus lėktuvus į Vakarų Vokietiją, kurie jau pasiekė paskyrimo vietas ir seka visą Lenkijos pasienį.

Pasitarime paaiškėjo, kad paskutiniomis trim dienomis Sovietų vyriausybė sutraukė gausias naujas Sovietų karo jėgas į Rytų Lenkijos pasienį. Sąjungininkai žino, kad rusai sutraukė daug automobilių beveik prie pat Lenkijos pasienio. Sutraukti ne tik kaip kariuomenės daliniai, bet ir didelis skaičius šarvuotų sunkvežimių. Sovietų karo jėgos bet kuriuo momentu gali įsiveržti į Lenkiją, jeigu lenkų kariuomenė nepasipriešins.

Šiaurės Atlanto Sąjungos valstybių karo jėgos dabartiniu momentu negalėtų pasipriešinti, nes jos nėra pasiruošusios. Šiaurės Atlanto Sąjungos valstybės nėra įsipareigojusios ginti Lenkijos, kuri priklauso priešingam valstybių blokui, bet S.A. Sąjunga nori žinoti, ką Sovietų karo

ST. KANIA SUSITARĖ SU LENKŲ KARIAIS

VARSUVA, Lenkija. — Lenkų krašto apsaugos ministeris jau anksčiau nesutiko siųsti savo karių prieš streikuojančius Dancigo laivų statybos darbininkus, nes komunistai labai smarkiai saivaliavo.

Kompartijos gen. sekretorius Kania išmėtė iš politinio biuro visus komunistus, kurie „kombinavo“, ėmė kyšius, vogė mėsą ir išnaudojo jaunas moteris. Jis įsakė išmesti ir buvusį sekr. E. Giereką iš politbiuro. Dabar jis sudarė pustrėčio tūkstančio komunistų sąrašą, užimančių aukštas vietas provincijose ir labai greitai praturtėjusių. Centro komitetas patvirtino sąrašą ir leido iš partijos išmesti tuos komunistus sukčius.

Lešek Walesa, patyręs apie Kania atliktą darbą, atšaukė porą darbininkų reikalavimų ir pridėjo pagal galimybes bendradarbiauti su Kania. Tada ir krašto apsaugos ministeris pasižadėjo panaudoti karius tvarkai palaikyti, jeigu iš partijos būtų išmesti ištvirkavę ir vagiliauję komunistai.

Jėgos planuoja daryti. Sovietų valdžia yra įsipareigojusi vykdyti Helsinkio aktų nutarimą.

JAV karo zonas stebintieji lėktuvai labai naudingi gyvoms žinioms rinkti. Jie pajėgia pastebėti judančius karius ir karinius vėsti reikalingus įrankius. Jų pastabumas siekia 200 mylių gylio zoną. Jie „pamato“ ne tik judančius karius, bet ir nurodo, lenkų kariuomenė nepasipriešins.

Daugeliū nustebo tas greitas priešais centrams stebėti lėktuvų pasirodymas Vakarų Vokietijoje. Kada pirmieji tokie lėktuvai buvo pasiųsti į Saudi Arabiją, tai pradėjo eiti kalbos, kad tai buvo visi lėktuvai, kuriuos amerikiečiai tuo metu turėjo. Buvo paskelbta, kad naujų pastatymas užims apie metus. Pasirodo, kad tą sekimo sistemą galima pritaikyti patiems naujiesiems B-707 spausminiams lėktuvams. Amerikos kariuomenės vadovybė įrangą reikalingas radaro spinduliams registruoti priemonės ir vartoja lėktuvus plačiam fronto ruožui tikrinti. Vienas toks stebėjimo lėktuvas kainuoja net \$128 milijonus.

Oficialiai paskelbta, kad Vakarų Vokietijon atskrido keturi lėktuvai manevrams, bet jų paskirtis yra teikti žinias apie Sovietų karo jėgų išsidėstymą visoje Rytų Lenkijoje.

Vokiečių kariuomenė nėra pasiruošusi karo veiksmams. Į Lenkijos teritoriją ji nesirengia siųsti savo karo jėgų. Rytų Vokietijos daliniai neartėja prie Vakarų Lenkijos, bet Rytų Vokietijoje buvusieji rusų daliniai yra prie Lenkijos pasienio.

HAROLD BROWN
Secretary of Defense

Krašto apsaugos sekretorius, patyręs apie būtiną reikala sekti įvykius Lenkijos pasieniuose, tuojau pasiuntė į Vakarų Vokietiją keturis lėktuvus, kurie galės sekti Sovietų karo jėgų judėjimą prie Lenkijos pasienio.

Lietuvių susitikimas su Šv. Tėvu Mainze

Milijonai žmonių visame pasaulyje, tarp jų ir tūkstančiai lietuvių, per televiziją stebėjo Šv. Tėvo Jono Pauliaus II laikymąsi Vak. Vokietijoje š. m. lapkričio 15-19. Šimtai tūkstančių vokiečių, nepaisydami blogo oro, atskubėjo jo susitikimui: apie 380.000 lapkr. 15 Kolne, per 200.000 lapkr. 16 Osnabrucke. Tą pačią dieną Šv. Tėvas atskrido į Mainzo aerodromą, kur pavakariavo su šv. mišias. Visur su juo meldėsi minios vokiečių. Toje daugybėje, be abejojimo, buvo ir lietuvių, bet jie tose miniose dingo kaip lašas jūroje.

Pirmadienio (lapkr. 17) prieš pietis buvo skirtas susitikimui su užsieniečiais aikštėje prie Mainzo katedros. Daugelį žmo-

nių nuo vykimo į šį susitikimą atbaidė šeštadienį ir sekmadienį be perstojo žliauęs lietus. Tačiau pirmadienio naktį dangus pragriėjo ir visą dieną buvo gražiausias oras — nei lašo lietaus, termometras pakilo iki 15° C. Įvairių tautybių žmonės pradėjo rinktis jau 8 val. rytą. Iki 10 val. prisirinko pilnutėlaitė aikštė — apie 10.000 bet ir anksti atskubėjusiems nuobodžiauti neteko: visą laiką vyko įvairių tautybių folklorinių grupių pasirodymai.

Siame susitikime lietuviai dalyvavo organizuoti, tad buvo pastebėti ne tik pačių dalyvių katedros aikštėje, bet ir gausių televizijos žiūrovų. Susirinko apie pora šimtų. Iš Romuvos

(Huettenfeldo) atvyko du autobusai po 50 keleivių. Vienas atvežė 50 Vasario 16 gimnazijos mokinių bei mokytojų, o kitas — tiek pat vyresniųjų tautiečių. Dar apie šimtas Mainze ir jo artumėse be tolimesnės apylinkės gyvenančių lietuvių susipažinėjė apie plakatus su užrašais LIETUVA, LITAUEN ir apie didžiulę trispalvę. Kadangi didesni plakatai į aikštę nebuvo įsileisti, kad netrukdytų matomumui, tai mūsiai atsigabentą didžiulę drobę su lietuvišku užrašu — ŠV. TĖVE, LIETUVIAI MYLI TAVE — pritvirtino prie aukštos aikštės tvoros. Jis patarė televizijos dėmesį — televizijos aparato akis dažnai krypo į jį ir aiškiai rodė žiūrovams.

Prieš Šv. Tėvui atvykstant, savo tautinius šokius daugiakū-

lančiai miniai demonstravo Italai, portugalai, latviai, ispanai, lietuviai, ukrainiečiai ir kroatai. Visi buvo gerai pasiruošę. Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė, vadovaujama mokytojos J. Vaidulaitės, su pasisekimu sušoko malūną ir gyvatarą. Akordeonu grojo Arvydas Herbstas.

Šokiams pasibaigus, religinės giesmės vokiškai ir lotyniškai giedojo garsusis Limburgo katedros berniukų choras, susidedantis iš apie 80 giesmininkų. Gerokai po 10 val. pasirodęs popiežius buvo sutiktas triukšmingais plojimais ir valiovimais. Po trumpų maldų ir muzikos jam prisitvė įvairios tautybės alfabeto tvarka. Lietuvių grupelę sudarė Vasario 16 gimnazijos direktorius Jonas Kavaliūnas, Vokietij-

os LB Valdybos pirmininkas Andrius Šmitas, dvi mokinės — Jūratė Bāronaitė (1 kl.) iš Huettenfeldo bei Sigita Kazakevičiūtė (VII kl.) iš Los Angeles, JAV, bei, ir IV kl. mokinys Arvydas Herbstas, evangelikas.

Pirmoji prie Šv. Tėvo priėjo Jūratė. Ją išvydęs popiežius paklausė: TAI CIA LIETUVIAI? Jūratė atsakė: TAIP. Uždėjęs rankas ant galvos, Jonas Paulius II ją palaimino, o ji prie jo kojų padėjo bronzinį Aušros Vartų Dievo Motinos medalią. Pažymėtina, kad lapkričio 17-oji yra Aušros Vartų Dievo Motinos diena.

Andrius Šmitas, pasisveikinęs vokiškai kalbėjo: AS PRASAU PALAIMINTI PERSEKIOJAMUS TIKINČIUOSIUS LIETUVOJE IR ISTREMTUOSIUS I

SIBIRĄ. Šv. Tėvas pasakė: "Kiekvieną dieną aš meldžiuosi už Lietuvą". Po maldų ir giesmių lekciją vokiškai perskaitė VII kl. mokinė Lydija Kairytė.

Po to Šv. Tėvas netrumpoje kalboje, skaitytoje vokiškai, kreipėsi į prisirinkusius, atvykusius Vokietiją dirbti, studijuoti arba naują gyvenimą čia sukurti. Jo žodžiais, dalis čion atvyko iš tėvynės išvyti politinės ar religinės priespaudos. Nelengva buvo savo tėvės palikti. Daugelis tikėjosi nuoširdaus priėmimo. Ne visų viltys pasiteisino. Vieniems trūksta žmoniškos patogės, kitiems mokyklų gimtąją kalbą ar tinkamą darbą. Užsieniečiai padėjo šio krašto žmonėms susikurti gerovę, tad vyriausybė turėtų stengtis jų pa-

dei gerinti. Kat. Bažnyčia prieš pastangų prisidės. Tam reikės, kad ji yra įsteigusi punktus su knygais, vienuolėmis bei vienuoliais ir socialiniais patarėjais. Jais reiktų pasinaudoti. Kvietė kurti religines bendruomenes.

Šv. Tėvas neaplenkė nei islamo išpažinėjų, kviesdamas juos garbinti Kūrėją savitu būdu ir nesiduoti politiškai išnaudoti. Į didžiausias užsieniečių grupes — italus, ispanus, kroatų ir slovėnus — prabilo dar ir jų kalbomis.

Maldavimus kiekviena grupė skaitė savo kalbomis. Lietuviškai VIII kl. mokinys Robertas Slavikas kalbėjo: DIEVE, STIP RINK MŪSŲ BDOLIŲ IR SEŠIŲ TIKĖJIMŲ IR KRAJINK LAISVĖ LIETUVAI, UŽTARIANT AUŠROS VARTŲ DIEVO MOTINAI.

Palaiminęs susirinkusius, varpomis gaudžiant, orkestrams grojant ir miniai plojant bei šaukiant VIVA EL PAPA, Šv. Tėvas su palyda tuo pačiu autobusu, kuriuo ir atvažiavo, aplėdo aikštę.

Tvarkdarius pranešus, kad po pusvalandžio jis vėl čia pravažiuos, niekas nesikirtė. Pakioje ežradėje tautinės šokių grupės tęsė savo pasirodymus. Kai pasigirdo orkestro garsai, visų žvilgsniai nukrypo į pravažiuojamą popiežių ir visus sveikino ir laimino.

SUKAKTUVININKAI

VERONIKA Sutkienė š. m. lapkričio 27 švęs 80-ji gimtadienį. Gimusi lietuvių aukštųjų šeimoje Rygoje, kur ir mokėsi. 1916 priartėjus vokiečių-tusų frontui, kartu su mokykla evakuota į Odesą. Po Lietuvos. Sąj. Sąjungos tautos sutarties pasirašymo grįžo į savo tėvų kraštą — Lietuvą. Ča ilgą laiką dirbo karo ligoninėje Kaune, kur susipažino su vyr. leit. V. Sutkum (vėliau jis pasiekė pulkininko laipsnį) ir sukūrė šeimą.

II pas. karo atbloškė sukakgyvendama pabėgėlių stovykgyvendama pabėgėlių stovyklose, dirbo rankdarbius lietuviškais motyvais, organizavo mergaitėms mašinraščio kursus, dalyvavo stovyklų ir bažnytinuose choruose. Bandė emigruoti į JAV-bes, bet dėl ligos turėjo pasilikti Vokietijoje. Būdamą pažengusio amžiaus, jubiliatė nesiliauja domėjusis lietuviška veikla ir kiek sveikata leidžia pati joje dalyvauja. Ją iki šiol su V. Sutkum vis sutikdavome Lietuviškųjų studijų savaitėse, įvairiuose minėjimuose ir kituose renginiuose, kuriuos ji dosliai paremia. Kas arčiau pažįsta Sutkų šeimą, tas žino, jog sukaktuvininke yra uoli lietuviškosios veiklos rėmimo skatintoja. Sutkai-paveikiai yra parėmę Vasario 16 gimnaziją, Lietuvių fondą, Muencheno RĖTUKĄ, LABDARĄ, lietuviškojo jaunimo renginius ir kt. Ir INFORMACIJŲ aukotojų sąrašuose dažnai pasirodo jų pavardė. Už savo laimingą jaunystę jubiliatė jautia dėkingumą Lietuvai, kuri išreiškia remdamą lietuvišką veiklą ir spaudą.

FRICUI Šlenterui 75 metai suėjo 1980 rugsėjo 3. Yra gimęs šilgalių kaime, Rukų parap., Klaipėdos krašte geležinkelio šeimoje. Mokėsi vidurinėje ir prekybos mokyklose Tilžėje. Tarnavo Dinkų ir Mlurpių miškų urėdijose. Augo susipratęs lietuvių šeimoje. Jau 1924 stojo į AŽUOLO draugiją, vėliau į GIEDOTOJŲ, į SANTARĄ ir kurį laiką buvo Priekulės rajono vadu. Klaipėdos krašto direktorijos vokiečiųinkai Šlenterį visą laiką skriaudė. Dėl to persikėlė dirbti į Klaipėdos uosto muitinę. 1939 užėmus Klaipėdos kraštą naciams, persiklė į Didž. Lietuvą, kur taip pat dirbo muitinėse. 1941 repatrijo Vokietijon. Gyvendamas Bayreuthe, palaikė ryšius su liet. politiniais kalininiais ir juos šelp.

(Nakella į penktą puslapį)

Season's Greetings from Standard Federal Savings.

Santa will be here:

Saturday, Dec. 13 9 a.m. - 12 noon

Saturday, Dec. 20 9 a.m. - 12 noon

Children must be accompanied by an adult.

Come in and get a
FREE color photo with Santa
with our compliments.

STANDARD FEDERAL SAVINGS

HOME OFFICE: 4192 Archer Avenue (at Sacramento)
Chicago, Illinois 60632 Phone 847-1140

SPAUDOS PABIROS

Dvigubas jubilėjus

"Visiems, visiems sušina jubilėjus:
Ir meilė susiglaudusiems du,
Ir kai širdy išsibaigia aliejus
Ir tenka jį kurent limonadu"... (šnapsu)

"Bostono Dramos Sambūrio" vadovė ir režisėrė Aleksandra Gustaitienė.

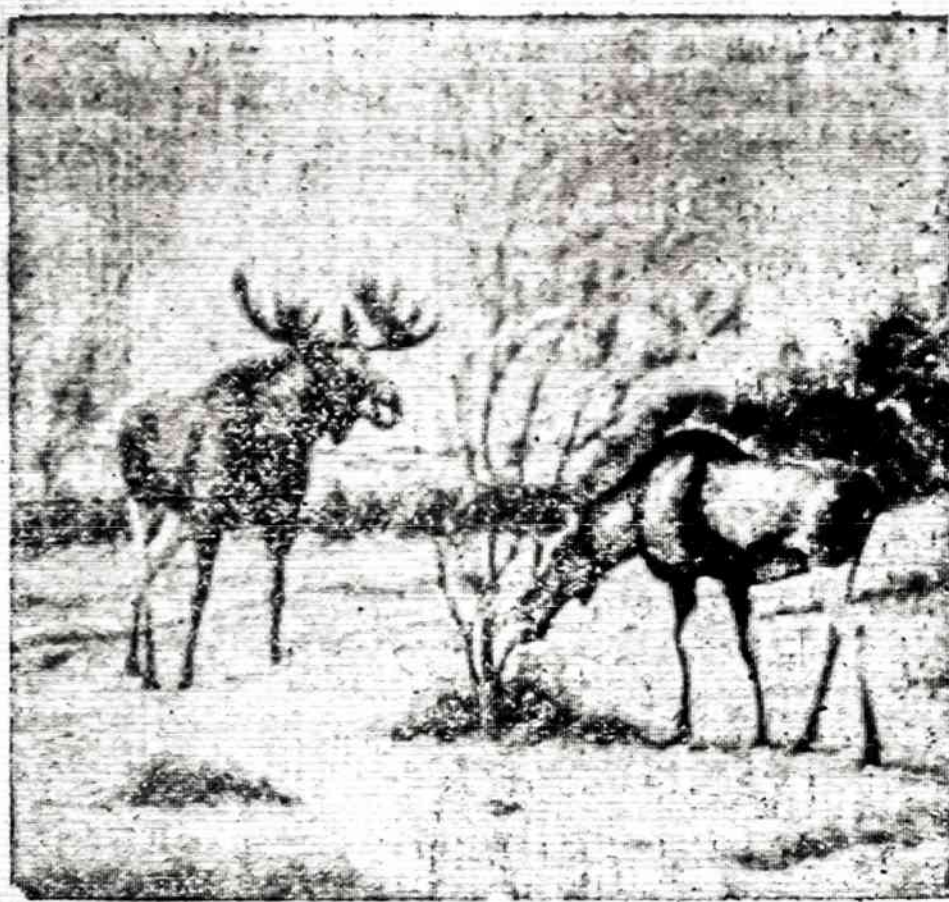
(Romo šlezo nuot. 1979 m.)

Šis motto, nors ne visiškai atitinkantis šio rašinio tematiką, parinktas tyčia, nes jis parašytas humoristo ir žinomo "peklino" Antano Gustaičio. O jis yra patvariausias ir ištikimiausias savo žmonos, teatro ir režisėrės Aleksandros Zdanavičiūtės-Gustaitienės ginklėnis. Apie jos amžius ir darbuotės scenos meno dirvoje jubilėjus čia ir paliudijama.

1980 m. spalio mėn. 26 d. So. Bostono Letuvių piliečių klubo salės scenoje, buvo suvaidintas rašytojo Antano Gustaičio šviesios ir linksmos nuotaikos veiklas "Sekminių vainikas", perpintas lietuviškomis liaudies dainomis ir vaizduojantis lietuviško kaimo gyvenimo iškarpa vasaros metu. Prieš leisdamas tą savo kūrinių scenoje parodyti, autorius jį gerokai pajavairino naujais dialogais bei monologais,

tuo pačiu jį praplėsdamas. Salę perpildę žiūrovai ne vien gerėsi veikalo meniškumu apipavidalimu ir aktorių vaidyba, bet, vaidinimui pasibaigus, nenoriai skirstėsi, apgailestaudami, kad vaidinimas per trumpas buvęs. Nesitęsęs nė dviejų valandų, šį žiūrovų pagėdavimą autoriui ir režisėrai vertėtų atkreipti dėmesį ir į pakartotiną ar gastrolinį "Sekminių vainiko" spektaklį įvesti grynų, nesuimodurizotų lietuviško kaimo jaunimo šokių, kuriuos, palydėdami šiemis šokiams atitinkamomis dainomis, tas jaunimas nuotaikindavė šokdamo nepriklausomos Lietuvos laikais savo "vakuškos". Šį pajavairinimą nesunku įvesti, nes veikalas yra montažinio pobūdžio.

Šį "Sekminių vainiko" įprasminimą atliko režisėrė Aleksandra Gustaitienė kaip ir daugelį iki šiol jos nepaprastu pasitvėrimu ir kruopštumu paruoštų scenos veikalu, jos ir nuosavyro Antano Gustaičio kadaise įsteigto "Bostono Dramos Sambūrio" vardu. Šį kartą Gustaičiai, bemedžiudami ruošiamam vaidinimui aktorius, (senesnieji Bostono Dramos Sambūrio dalyviai, amžiaus ir kitokių veiklami, yra "išblėse" iki vos įžiūrimo skaičiaus), pasikvietė į talką prieš kelis metus Bostone jaunos lietuviškos Ginos Kupčinskienės suorganizuotą "Lietuvių Etnografinį Ansamblių". Šio ansamblio nariai — jauni vyrai ir mergaitės — ir sudarė pagrindines pajėgas "Sekminių vainiko" spektaklyje. Jų buvo kelio liko ir dauguma dar tik "rasabraukiai" (šitaip laisvos Lietuvos kariuomenėje vaidindavo

Briedžių būrelis Nidoje.

naujokus pėstininkus karius) scenos fronte. Vienok režisėrė A. Gustaitienės kantrybė, prietarimu ir pasinaukojimu, iš pašalės "akomponuojant" veikalui, tuos "rasabraukius" išmuštravojo ir išvedė į rampas šviesą kaip tikrus karius, galinčius būti pavyzdiniais scenos meno nesėjais ir vykdytojais.

Tenka paabejot, ar patys "Bostono Dramos Sambūrio" steigėjai-Gustaičiai, o tuo labiau jų į talką pasiviešti "Bostono Etnografinio Ansamblio" dalyviai, žinojo, kad ruošiamas spektaklis yra jubilėjinis, apvaizduojantis tą Sambūrį 30 metų gyvavimo ir veiklos puosmėnėm.

Po labai sėkmingai praejusio jubilėjinio "Sekminių vainiko" spektaklio, jame dalyvavę senesni ir jaunosios kartos aktoriai, atsidėkodami režisėrai Aleksandrai Gustaitienei, 1980 m. lapkričio mėn. 8 d. (A. Gustaitienės amžiaus garbingų sukaktuvių išvakarėse), suruošė jai "siurprizinį" pagerbimą.

Tas pagerbimas buvo atšvėstas filmavimo mokslus baigusio ir toje meno šakoje ne vien lietuvių tarpe besireiškiančio, Romo šlezo ir jo žmonos, vienos gabiausių "Bostono Dramos Sambūrio" aktorės Birutės Vaičiūrytės-Sleženės gyvenvietėje, Dorchesterje, Mass. Čia garbingo ir nepailstanti cėnos meno darbuotoja-Aleksandra Gustaitienė buvo pasveikinta jos garbingos sukaktuvės proga (samoningai neįvardiję jos pragyvenimų metų skaičiaus, remdamiesi nežinomo vyriškio išsireikimu: "Aš niekada nepamirštu mano žmonos gimtadienio, bet niekada neklausiu jos amžiaus) su dainuota jai "ilgiausių metų" ir "happy birthday", įteikta kuklios dovanėlės, pasigerėta šlezo salionėje specialiai įrengtame ekrane įabliatės išraiškui, dideliu paveikslu; besivaidinant aktorių suvestomis ir paruoštomis vaiseimis, pasikalbėta apie ateities planus ir pasiklausyta šeiminiško Romo šlezo, tvarkiusio "Sekminių vainiko" spektaklyje scenos apšvietimą ir garso efektus, niekam nežinant ir neujauciant, pokštėlėse įrekor-

duotą viso spektaklio dalyvių dialogų tekstą ir visus scenoje buvusius efektingus garsus: muzikos, dainų ir pėn. Kiekvienas aktorius galėjo išgirsti savo žodžius, jų moduliaciją ir scenoje buvusi reikalingus ar pripuolamus garsus. Šiuo žygiu, filminkas Romas šlezas įamžino sukaktuvinio "Bostono Dramos Sambūrio" spektaklio eigą, kuri, įteigę panorėtu, galėtų savo klausytojams pertransliuoti įvairios lietuvių radio valandėlės.

Sukaktuviniukė Aleksandra Gustaitienė, baigusi mokslą Antano Sutkaus, o vėliau A. Olekos-Zilinsko vaidybos studijose, nepriklausomoje Lietuvoje Klaipėdos ir Kauro valstybinuose teatruose reikišė savo gabia vydyba, atlikdama įvairius vaidmenis jų teatrų paruoštuose veikaluose.

Tntrą kartą į Lietuvą beartėjant komunistiniam siaubui, Aleksandra su savo vyru Antanu Gustaičiu 1944 m. pasitraukė į alijantų-JAV, Didžiosios Britanijos ir Prancūzijos orinių pajėgų naikinamą ir deginamą V. Vokietiją. Karui pasibaigus, apsigyveno nuo balševizmo pabėgėliams karo laimėtojų įsteigtoje DP Ravensburge stovykloje. Ji čia iki 1949 metų darbavosi, organizuodama scenos mėgėjų lietuvių, kuriuos subūrė į vaidybinių vėnetą. O su juo darbuotoja-Aleksandra Gustaitiene buvo pasveikinta jos garbingos sukaktuvės proga (samoningai neįvardiję jos pragyvenimų metų skaičiaus, remdamiesi nežinomo vyriškio išsireikimu: "Aš niekada nepamirštu mano žmonos gimtadienio, bet niekada neklausiu jos amžiaus) su dainuota jai "ilgiausių metų" ir "happy birthday", įteikta kuklios dovanėlės, pasigerėta šlezo salionėje specialiai įrengtame ekrane įabliatės išraiškui, dideliu paveikslu; besivaidinant aktorių suvestomis ir paruoštomis vaiseimis, pasikalbėta apie ateities planus ir pasiklausyta šeiminiško Romo šlezo, tvarkiusio "Sekminių vainiko" spektaklyje scenos apšvietimą ir garso efektus, niekam nežinant ir neujauciant, pokštėlėse įrekor-

SOVIETŲ VALDŽIA NELEIDŽIA TOTORIAMS GRĮŽTI Į SIBIRO

SOVIETŲ ATSTOVAMS MADRIDE PRIMINĖ FAKTUS APIE UZIMTŲ KRAŠTŲ PAVERGIMĄ

JAV delegacijos patarėjos Jermone Shestak Madrido konferencijoje lapkričio 24 d. priminė Sacharovą, pesmerkė enigraciją jos varžymus, klausė, kodėl pareikšė noro emigruoti iš Sov. Sąjungos dažnai netenka tarnybų. Suminėjo, kad lietuvių yra sunku š Sov. Sąjungos kontroliuojamų kraštų išvykti pas savuosius. Priminė kultūrinius ir religinius persekiojimus Ukrainoje, priminė diskriminaciją prieš totorius, kurių apie 500,000 negali grįžti į savo žemę. Pažymėjo, kad Rytų Europos tautoms kliudoma ugdyti savo kultūrą. Pasmerkė kliudymą informacijai laisvės radijo transliacijų trukdymu. Reikalavo tuos dalykus pataisyti.

Amerikiečių ryžtingas laikymasis prieš Maskvos priespaudą taip jautriai buvo rusų priimtas, kad kai lapkr. 25 d. JAV ambasadorius Todman savo rezidencijoje surengė priėmimą, rusai neatėjo.

Gavęs ambasadoriaus kvietimą į priėmimą nuvyko kun. J. Prunskis. Įeinančius sveikino ambasadorius su žmona ir čia buvo proga padėkoti už ryžtingą Amerikos delegacijos laikymąsi ginant prispaustuosius. Buvo maloni staigmena, kai JAV ambasados Madride patarėjo Woods žmona pasisakė esanti lietuvaite. Jos tėvai Wisner pavardę gyvena Southfield, Mich. Ji maloni, draugiška, bet lietuviškai tik keletą žodžių temoka.

Būnant vašingos JAV ambasados priėmime kun. J. Prunskius rūpėjo priminti Lietuvos reikimą kiek galima daugiau pasiuntinių į delegacijų narius. Sutikęs bulgarų delegacijos narių ir suminėjus reikalą laikytis prieš Maskvos kolonializmą, iš jo teko išgirsti, kad "bandome, bet žinote, kaip mums sunku". Britų delegacijos viceprezidentui buvo proga padėkoti už jo ryžtingą gynimą Klaipėdos bazės nyčios Madrido konferencijoje. Buvo proga išsikalbėti su Vokietijos ambasadoriumi J. Kastl, su Turkijos ambasadoriumi, su

kams ir pėn, prisiejo pamiršti laisvoje Lietuvoje įsigytas profesijas ir imtis bet kokio darbo, nors ir liesiausiai centeliais atlyginamo.

Šia galimybė teko pasinaudoti abiem Gustaičiams. Jiems pasisekė įsidarbinti So. Bostono centrinėje gatvėje West Broadway-vegetavusioje popierinių vaikščių žaislų (svilpukų, žiūronėlių, dežučių ir kt.) įmonėlėje, pasiūdinusioje "GERO". Šitam "fabrikėliui" nuolat stokodavo darbininkų dėl to, kad jame dirbantieji gaudavo elgėtišką atlydą — 50 centų į valandą arba 22 su puse dolerio už 48 valandų trusą. Vis dėlto geriau, negu bedarbiu trūnyti. Į šią įmonėlę ir sugužėjo So. Bostono nutūpę "Dievo paukšteliai" lietuviai. Visų pirma į ją patekome mudu su žmona. Ji, eidama pro Woolworth didžiulį pastatą, kurio pirmame aukšte dar ir dabar tebėra milžiniška įvairių reikmenų krautuvė, pastebėjo anglų kalba parašytą ir duryse įkabinatą skelbimą: "Ieškomi vyrai ir moterys darbininkai. Kreipis į II-jį aukštą".

Mano Lydija, Pagėgių gimnazijoje besimokindama, mokytojos Saulaitienės pastangomis, buvo gerai išmokusi anglišką. Užėjusi į "GERO" dirbtuvės raštinę, čia pasisakiusi ieškanti darbo, o taip pat ir jos "prisiega", abu sekandį dieną pradėjo me savarankiškai kurtis svetingame Amerikos krašte. Apie surastą So. Bostone darbo šaltinį buvo painformuoti ir kiti, mums pažįstami, "Dievo paukšteliai". Taip ir įsidarbino didelis būrys šioje "aukso kasykloje".

(Bus daugiau)

kalejimus? Ar visi žino kas buvo Helsinkio konferencija 1975 metais?

4. Turėtų būti atvira komunikacija tarp vyresniųjų (pvz. Lietuvių Bendruomenės) ir jaunimo. Vyresnieji mums gali duoti naudingų patarimų, nes jie turi daug patirties.

5. Laukiame, kad studentai jungtųsi į visuomeninę veiklą ypač universitetų klubuose.

Jeigu į šias penkias pastabas bus atkreiptas tinkamas dėmesys, lietuviškoji veikla bus stipresnė ir platesnė".

K. Petrokaitis

Žagarės klubas

Lietuvių Žagarės klubo priėmimo narių susirinkimas įvyko lapkričio 23 dieną Anelės Kojak salėje, 4500 S. Talman Ave. Gausų susirinkimą atidarė pirmininkas Paul Masilionis, pranešdamas, kad yra mirusi klubo narė Barbora Gelgaudienė. Vėlonė buvo pagerbta atsisojimu ir minutės tylo, o šeimai išreikšta gili užuojauta. Prie vėlonės karsto buvo padėtas gėlių vainikas klubo vardu.

Nutarimų raštininkės perskaitytas protokolas ir kitų valdybos narių pranešimai priimti vienbalsiai. Metinių švenčių proga klubas nutarė pasveikinti Naujienas, S. Barcus radio valandėlės vedėją ir Dariaus-Girėno posto veteranus.

1981 metams buvo perrinkta dabartinė klubo valdyba: pirm. Paul Masilionis, vicepirm. Jėnė Povilaitis, nutarimų rašt. Rožė Didžgalvis, fin. rašt. Herman Danta, kontrolės rašt. Josephine Masilionis, išd. Matt Povilaitis, koresp. Rožė Didžgalvis. Knygų revizijos komisijon išrinktos Julia Ramanauskas, Anna Casey ir Eugenija Strungys. Jos susirinko sausio 10 d. 2 val. popiet pas ponus Masilionius.

Po susirinkimo buvo vaišės, malonus pobūvis. Visa valdyba linkėjo nariams linksmy švenčių ir geros sveikatos ateinančiais metais.

Sekantis klubo susirinkimas įvyks 1981 m. sausio 25 dieną anksčiau minėtoje salėje.

Rožė Didžgalvis, koresp.

— New Delhi mieste prieš Brežnevą protestavo 57 afganistaniečiai, reikalaudami atšaukti Lietuvos rezistentai daro ir ko. Šie žmonės yra siunčiami į Afganistaną.

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● **LITERATURA**, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesensta, Vinco Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciuo, P. Joniko, V. Stankos, J. Raukčio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šleikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varno kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● **DAIŲ ŠVENTES LAUKUOSE**, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gerintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkulisiais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● **VIENTISO ŽMOGAUS GYVENIMAS**, Antano Rūko aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės Šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslis to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● **LIETUVISKASIS PAMARYS**, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskričių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vietovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprusių žemėlapis. Kaina \$6.

● **KĄ LAUMĖS LEME**, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● **JULIUS JANONIS**, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jasinskio knygoje apie Juliaus Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● **SATYRINĖS NOVELĖS**, M. Zosėnko kūryba, J. Valaičia vertimas. 200 pusl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2. Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštu, pridėti dolerį persiuntimo išlaidoms.

3 — Naujienos, Chicago, 3, III, Thursday, December 11, 1980

GERA PROGA NAUJIEMS SKAITYTOJAMS

UŽ DEŠIMT DOLERIŲ NAUJIENOS SIUNČIAMOS TREČDALĮ METŲ!

Visi lietuviai kviečiami atkreipti į Naujienas savo asmenišką dėmesį, gerai su jomis susipažinti ir jas užsisakyti.

NAUJIEMS SKAITYTOJAMS, NORINTIEMS TINKAMIAU SUSIPAŽINTI SU DIENRAŠČIU, NAUJIENAS SIUNČIAME 4 MENESIUS UŽ 10 DOLERIŲ.

Nuoširdžiai kviečiame visas ir visus į platinimo vajuos talką!

Prenumeratos pratęsimu, užsakymų, bei galimų skaitytojų reikalais prašoma pasinaudoti žemiau esančiomis atkarpomis.

NAUJIENOS

1739 S. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

● Iš anksto be raginimo pratęsiu savo prenumeratą, taupydamas laiką ir mažindamas susirašinėjimo išlaidas. Priede ____ dol. Pavardė ir vardas _____ Adresas _____

● Užsakau Naujienas kaip dovaną savo _____, kuris yra naujas skaitytojas. Priede ____ dol. Pavardė ir vardas _____ Adresas _____

Sponsoriams pavardė, vardas ir vietovė _____

● Platinimo vajuos proga, palaikydami lietuvišką spaudą ir Naujienų pastangas, prašau jas siuntinėti už pridedamus ____ dol. Pavardė ir vardas _____ Adresas _____

● Platinimo vajuos proga, prašau siuntinėti Naujienas dvi savaites susipažinimui nemokamai be jokių įsipareigojimų. Pavardė ir vardas _____ Adresas _____

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

● ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI ● FANNIE MAY SALDUMYNAI ● KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šiokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, R.S., Registruotas vaistinininkas

Tel. 476-2206

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos Lietuvių pastangas daryti įtakos į krašto politiką. 102 pl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išlaistos, jei \$1.50 čekis arba Money Order bus paštas tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980	pusei metų	\$22.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$15.00
	vienam mėnesiui	\$4.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per 3 months. \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year; other countries \$48.00 per year.	Kanadoje:	
	metams	\$45.00
	pusei metų	\$24.00
	vienam mėnesiui	\$4.00
25 cents per copy	Užsieniuose:	
Nuo sausio pirmos dienos Dienraščio kainos:	metams	\$48.00
	pusei metų	\$26.00
Chicagoje ir priemiestiuose:	Naujienuos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienu Ben-	
metams	drė, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Telef. 421-6100.	
pusei metų		
trims mėnesiams		
vienam mėnesiui		
	Pilnais reikia gauti pašto Money	
Kitose JAV vietose:		
metams	\$40.00 Orderiu kartu su užsakymu.	

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Protingas prezidento Carterio nutarimas

Prezidentas Carteris, administruodamas pačią galin-
giausią valstybę pasaulyje, padarė didoką skaičių netiks-
lių nutarimų. Jeigu visi jo nutarimai būtų buvę tikslūs,
tai jam vartai būtų buvę atdaryti dar ketverių metų admi-
nistracijai, bet gyventojų daugumai atrodė, kad jis pa-
darė daug netikslių nutarimų, todėl ir pralaimėjo antrąjį
prezidentūros terminą.

Kai kurie lietuviai respublikonai mano, kad, kiek
juos liečia, pati didžiausioji prez. Carterio klaida buvo ta,
kad jis neatvyko į Chicago tautinių šokių šventę. Jeigu
jis būtų paklausęs pas respublikonus perbėgusį skystą
demokratą, tai jis patys būtų balsavę už Carterį, bet kai
įtakingiausias šios valstybės demokratas neperano klau-
syti perbėgėlio ir nenorėjo, kad prieš jį būtų suruoštas
piketas, kaip buvo suruoštas prieš ponį Fordienę, tai
joks rimtas politikas negalėjo prezidento dėl to kaltinti.
Amerikoje prezidentą reikia kviesti nuoširdia širdimi.
Negalima jo kviesti į pinkles. Negalima prašyti jo atvy-
kimo, o čia pat suruošti jam piketą. Joks rimtas žmogus
negalėjo kaltinti prezidentą dėl neatvykimo. Kalti buvo
šventės organizatoriai, o ne prezidentas.

Bet mums atrodė, kad didelė lietuvių dauguma —
demokratai ir respublikonai — sutiks su prezidento Car-
terio nutarimu, galutinai padarytu praėjus mėnesi, kai
Carteris jau buvo pralaimėjęs prezidentūrą. Tikrumoje,
prezidentas Carteris jau buvo šį klausimą nusprendęs,
kai jis siuntė Brežnevui protestą dėl Sovietų karo jėgų
įsiveržimo į Afganistaną, kai svarstė Maskvos olimpia-
dos klausimą ir kai kalbėjo su šiaurės Atlanto Sąjungos
valstybių vadais nedidelėje saloje prie Venecijos.

Prezidentas Carteris šį nutarimą jau buvo aiškiai
aptaręs, kai buvo sprendžiamas Amerikos jėgų pardavi-
mas Sovietų Sąjungai. Prezidentas Carteris neturėjo ga-
lios ir kraštas nebuvo pasirošęs karui, kai prieš metus
Sovietų maršalai sutraukė geriausias Sovietų divizijas
į Afganistaną pasieni, bet prezidentas ėmėsi taikos prie-
monių prieš Sovietų karo jėgų įsiveržimą į Afganistaną.
Leninas su Tuchačevskiu kadaise buvo sutraukę gana ge-
rai organizuotas karo jėgas, Rusijos monarchistų pade-
damas, į Afganistaną pasieni, bet nedrįso peržengti sie-

nos ir pulti silpnai ginkluoto Afganistano, o Brežnevas,
maršalų spiriamas, tai padarė.

Sovietų Sąjunga jau ištisi dešimtmečiai giriasi So-
vietų mokslininkų padaryta pažanga įvairiose mokslo
srityse, bet rusai mokslininkai iki šio meto nepajėgė pa-
gaminti tokio grąžto, kuris galėtų gręžti žemę, smėlį, ak-
menis, įvairius metalus, sukietėjusius įvairius griaučius.
Jie išleido milijonus darbo dienų, bet gero grąžto iki šių
dienų nepasigamino. Jie mokslininkus iš universitetų iš-
varė, kaip jie geriausią Rusijos fiziką Sacharovą išvarė
į Gorkį, kai jis reikalavo pagrindinių žmogaus teisių ir
mokslininkams laisvės tyrinėjimams daryti.

Sovietų agentai Amerikoje ir kituose kraštuose pa-
vogė kelis JAV-se gamintus gerus grąžtus, uždarė moks-
lininkus dirbtuvėse ir liepė pagaminti būtinai valdžiai rei-
kalings grąžtus. Laimė, kad Stalino jau nebuvo, nes jis
visai eilei mokslininkų būtų galvas nukapojęs, bet nei
prie Stalino, nei prie Chruščiovo rusų geriausi moksl-
ninkai gero grąžto nepajėgė pagaminti.

Chruščiovas užsakė Amerikoje tūkstančius grąžtų,
sumokėjo milijonines sumas, pagrėžė tūkstančius skylių
įvairiose rusų užimtose vietose, bet giliau gręžti nepa-
jėgė. Sovietų gręžikai ir pavergtose Lietuvoje pragrėžė
daug skylių, bet jie brangius grąžtus laužė kaip sausas
šakeles, bet aukso, sidabro, žibalo, mineralinio aliejaus
sluoksnių nepajėgė surasti. Jie reikalavo daugiau grąžtų,
bet Sovietų ižde dolerių nebuvo, o rubliai užsienyje
buvo beverčiai.

Tada Sovietų valdžios planuotojai nutarė pasamdyti
Amerikos specialistus Sibire ir ieškoti aukso ir naftos
šaltinių. Jie sutarė su Amerikos specialistais pragręžti
kelis šimtus skylių, kol bus rasti rusams brangūs naftos,
aukso ar kitos medžiagos sluoksniai. Amerikiečiai
gręžė rusų specialistų nurodytose vietose labai gilius sky-
les, bet nieko nerado. Brežnevas sumokėjo amerikiečiams
milžiniškas sumas, bet naftos ar brangaus metalo nerado.
Jis nubaudė dešimtis Sovietų geologų, nepajėgusių pa-
sakyti, kad parinktose vietose jokios naftos nebuvo ir
negalėjo būti.

Rusai priėjo išvados, kad visas reikalas jiems būtų
pigesis, jeigu jie turėtų daugiau grąžtų. Jie patys ga-
lėtų žymiai pigiau visame krašte skyles išgręžti. Sovietų
pirkkliai ir agentai susitarė su Texas valstijoje, Dallas
mieste esančia Dresser Industries bendrove, kad pasta-
tytų pačioje Rusijoje ištisą dirbtuvę su visais įrengimais,
kad rusai patys galėtų gamintis gerus grąžtus žemei
gręžti. Sovietų valdžia sutiko sumokėti Dresser bendrovei
144 milijonus dolerių. Brežnevas dolerių neturi, bet
jis būtų šią sumą sudaręs. Jeigu būtų kelių milijonų trū-
kė, tai jis būtų pakėles muitus už babuškas ir lietuviai
būtų prisidėję prie dolerių kolektoavimo.

Sutartis jau buvo paruošta. Texas biznierių buvo
pasiruošę uždirbti dar kelis šimtus milijonų, bet prezi-
dentas Carteris šių metų viduryje nepatvirtino didelės
biznio sutarties. Jis pareikalavo klausimą dar giliau pa-
nagrįnėti, o kai gavo paskutinį pranešimą, tai uždraudė
Texas biznieriams statyti šią dirbtuvę komunistinėje
Rusijoje.

Jeigu rusai nori gerus grąžtus laužyti, tai gali
pirkti juos Dresser bendrovėje, bet kol jie nepradės tai-
kiai su kaimynais gyventi, tai draudžiu tokią dirbtuvę
statyti Sovietų Sąjungoje, — nusprendė prez. Carteris ir
galutinai palaidojo didelį prekybos planą.

Keista, kaip praneša apdairūs Los Angeles Times
reporteriai, sekretorius Muskis įteikė Baltiesiems Rū-
mams protestą dėl šio prezidento sprendimo. Jis labai

Dail. Dagys

Trimičius.

A. SVILONIS

Tai ne pagrindinio balsas

(Tęsinys)

Tokias nusiųlymo mintis puo-
selėja okupanto agentai. Jos
jau seniai per jo agentus sklei-
džiamos. Bet tokia šio varpinin-
ko nusiųlymą skleidžianti min-
tis visiškai yra svetima mūsų
politiniams veiksmams. Jie ve-
kia, laišvinimo, veiklą ir neska-
čiuoja nei metų, nei mėnesių.
Jie tiki, kad laisvę pavergtai
Tautai bus iškovota. Jie giliai įsi-
tikinę, kad Maskvos atnešta mū-
sų Tautai vergija ne amžina,
anksčiau ar vėliau ji pasibaigs.

III
Šis "varpinis" pagrindininkas
nuvertina jaunimą, gimusį išeiv-
ijoje, būk jis nesupranta seni-
mo, nežino išeivijos paskirties.
O taip pat ir pati išeivija su-
menkėjusi. Ją pavadinęs A. Ma-
ceinas žodžiu "duoneliuotoja".
Tai ženklas, — rašo jis, — kad
Tauta nyksta Sibire, ji neatsilai-
kys ir išeivijoje. Bet ką jis tuo
paujo pasakė? Mes žinome ir be
jo, kad okupantas didelę mūsų
Tautos dalį išvežė Sibiran, ten
sunaikinti. Mes žinome ir išeivi-
jos likimą. Bet ji šiandien rei-
kalinga, nes jei jos nebūtų, kas
kalbėtų apie pavergtąją Tautą?
Bet iš viso įsiskaityti ir tas b.k.v.

pateiktas vedamajame minėto
varpininko citatas, kelia didelę
abejonę, ar tikrai jos būtų pa-
rioto - pagrindininko pareiški-
mas. Labiau atrodo, kad tie pa-
reiskimai bus bolševikinio agen-
to, įsifiltravusio į pagrindinio
"Varpo" leidėjų tarpą.

Štai viena kita to rašinio cita-
ta, kurią b.k.v. paskelbė savo
minėtame vedamajame: "Vie-
nybė buvo suderinta nepakan-
tumo liepsnos... Chicagoje
buvo lengvai sukurtas ir pats
"priešas", pavadintas net keliais
madingsiais vardais". Tai "tūty-
statytojai", "bendradarbiauto-
jai", "kolaborantai" ir t.t., o to-
kių, kaip žinia, "narsiems kovo-
tojams netruksta", nes jais yra
padaromi bet kas, pvz., jėzuitai,
jaunimas, marionai, Lietuvių
Bendruomenė, pranciškonai ar
ba Lietuvių fondas".

Ar reikia dar kokių komentari-
jų, kad suprastume, ką šis po-
grindininkas puola? Tat reikia
labai ir labai abejoti, ar šitoks
puolimas galėjo būti pareiktas
patrioto - rezisto. Ir štai ko-
dėl: jis kalba, kad vienybė su-
degino nepakantumas. Man ro-
dos, kad išeivijoje patriotai turi
pakankamai pakantumo, kada

užpykęs ant prezidento, kad uždraudė parduoti rusams
dirbtuvę, sekretoriaus neatsiklauses.

Amerikos lenkai norėjo, kad Muskis būtų demokra-
tų partijos kandidatu prezidento pareigoms. Gerai, kad
jis ne kandidatas, nes jis prezidentu netinka.

Esame tikri, kad lietuvių dauguma pritaria prezi-
dento Carterio nutarimui uždrausti amerikiečiams sta-
tyti rusams dirbtuvę geriams grąžtams gaminti.

jie kartais yra puola ir nieki-
nami apomimiškuose laiškuose,
grasinami ir koliojami. Vienybę
ardo arba, kaip jis rašo, "sude-
gino" ne nepakantumas, o visai
kitos priežastys. Nejaugi tas po-
grindininkas jų nežino? Ypač
kaip jis, kaip rašo b.k.v., ilgus
laiką yra buvęs JAV-se. Ma-
nau, kad mūsų daugumai yra
aišku, kad šis pagrindininkas
ne tik yra čia buvęs, bet jis
čia visą laiką gyvena ir iš čia
siuntinėja tokią melagingą in-
formaciją pagrindinio "Varpu".
Žinoma, už tokį patarnavimą
gauna vienokį ar kitokį atlygi-
mą. Juk šis "varpinis" rašėjas
puola tuos, kurie atskleidžia
priešus be kabučių, be kabučių
prieš tų statytojų ir be kabučių
bendradarbiautojus ir kolabo-
rantus. Ar gi patriotas - pogrin-
dininkas ir dar Vinco Kudirkos
idėjų tęsėjas galėtų už tai juos
su ironija pasiėpti ir rašyti ka-
butėse: "narsiems kovotojams"?
Toks pagrindininkas neniekins
tų, kurie atidengia okupanto pa-
galbininkus, nes jiems žinoma,
kad tokių išeivijoje yra.

IV
Man rodos, kad tik "falšyvas"
pagrindininkas gali pulti tuos,
kurie gynė jėzuitų vadovaujamą
Jaunimo Centrą nuo demonstra-
vimo jame bolševikinių filmų,
nuo Maskvos atsiųstųjų solistų
jame rengiamų koncertų. Gynė
dėl to, kad šis Centras nevirstų
bolševikinės propagandos cent-
ru. Jau ir tai rodo, kad jis ne-
tik nepatenkintas tais, kurie at-
skleidė okupanto siekius, bet jis
juos pristato kaip vienybės ar-
dytojus.

Juk visi žinome, kad niekas
nepuolė jėzuitų, nei marionų,
nei pranciškonų kaip tokių. O
jei buvo pasisakyta, tai tik prieš
tuos, kurie pasimetę ejo išvien
su kolaborantais. Niekas nepuo-
lė nei LB-nės, nei Lietuvių fon-
do. Toks šio pagrindininko pasi-
sakymas yra provokacinis, pi-
dinantis. Iš jo pranešimo atrodo,
kad jis kovotojus pristato kaip
— jo žodžiais tariant — vieny-
bės "degiotojus", o kolaboran-
tus, bolševikinių filmų demonst-
ruotojus, koncertų rengėjus
Jaunimo Centre bei kapskinių
kursų lankytojus — kaip nekal-
tus avinėlius.

V
Šis "varpinis" pagrindininkas
rašo dar daugiau: "Lengviau
kovoti, suorganizuoti demonst-
racijas prie Chicago jėzuitų
Centro, negu prie Sovietų am-
basados Vašingtono arba prie
Jungtinių Tautų New Yorke".
(Bus daugiau)

— Vyriausių tardytojų prokuro-
ras Daley pasirinko Jane Clark
Casey.

KAZYS BORUTA

SVEČIUOSE PAS ČIURLIONIS

M. K. Čiurlionio jauniausiai seselė
Zvirbliukui ir mano Bičiulei, iš
kurios širdies pasisėmiau skaidrių
atsiminimų apie M. K. Čiurlionį.

SVEČIUOSE PAS ČIURLIONIS DRUSKINIUOSE

(Tęsinys)

Druskininkai — sena lietuviška vietovė, jei-
nanti į panemunių grandį, kuri gynė Lietuvą nuo
priešų antplūdžio. Merkinė, Liškiava, Druskinin-
kai, Pervalka, Raigardas, Gardinas — tai vis
priešakinės istoriškos sargybos, kurių galingų
pilių vietoje liko tik piliakalnių, apsupti padavi-
mų ir legendų.

Pro čia verždavosi geležinės kryžievių voros,
sulaikomos lietuvių ažuolinių pilių ir titnagais
kaustytų kuokų, kol vėliau lietuviai tokiais pat
ginklais, kaip ir užpuolikai, sutriuškino visą jų
galybę ir norą peržtiis į svetimas žemes. Čia tas
garsusis Dainavos kraštas, kurio narsa ir ištver-
mė pačio padavimu ir daina.

Platus miškai augo abiem pusėm Nemuno.
Tuose miškuose lūreš iš naujo lietuviškos sody-
bos, dažnai ant senųjų griuvėsių, jau spėjusių ap-
augti miškais. Tik tai padavimai bylojo apie seną
priešų. Tų padavimų ypač daug gausu apie to-

tolimą Druskininkų vietovę — Raigardą, kurią
lankyti ypač mėgdavo M. K. Čiurlionis ir kurios
nutapė bene vienintelį savo peizažą — triptiką
"Raigardas", kuriame net pro realizmą prasiver-
žia vietovės mįslingas pasakiškumas.

Keitėsi laikai ir žmonių santykiai. Jau ne-
grėšė svetimi antplūdžiai, bet narsiųjų Lietuvos
gynėjų ainiai pateko į savo didžiųjų ir ponų sau-
valę, kurie, atitrukę nuo savo tautos, engė savo
tautą. Panemunių laisvos sodybos pavirto bau-
džiavos sunykusiais kaimeliais. Miškai retėjo, di-
dėjo smiltynų plotai, kuriuos mediniais arkiais arė
baidžiauninkai, višdamiesi išarti savo narsių pro-
senolių galingą karda. Bet išardavo tik tai akme-
ninius kirvukus ir šarvų rūdis. Buvo gyvas liau-
dyje padavimas apie laisvą tautą, ir skambėjo
panemunėms daina apie juodberą žirgelį ir didį
tėvo dvarą. Bet dvaruose sėdėjo ponai, pasidavę
svetimiems papročiams ir užmiršę net savo tėvų
kalbą.

Tauta gyveno dūminėse gryčiose savitu gy-
venimu — miškuose, smiltynuose, panemunės slai-
tuose. Juose sėmėsi paguodos, ištvermės ir svei-
katos. Ir Druskininkų sūriose versmėse atrado
gydomosios galios. Nuo senų laikų sklido garsas
apie Druskininkų versmę, kaip druskos šaltinius.
T. Narbutas rašo, kad 1638 metais buvo užmuštas
pirklys Adomas Micevičius, "kuris važiuo į Per-
valką pirkti didelio kiekio Druskininkų skystos
druskos". 1790 metais Druskininkų šaltinius ty-

rinėjo karaliaus Stanislovo Augusto rūmų gydy-
tojas, o vėliau Vilniaus universiteto profesorius
— M. Mianovskis, J. Fonbergas ir kt. Bet medi-
cinos gydyklos ligi 1837 m. Druskininkuose ne-
buvo.

Tuo laiku pragarsėjo kaip stebuklingas gy-
dytojas Druskininkų kaimo gyventojas Surmė-
tis-Surutis, tur būt, dabartinį Suraučių prose-
nolis, kuris, kaip rašo T. Narbutas, buvo "žmogus
maonus, paslaugus ir iš viso saikingas, imant
atlyginimą". Jis pagydydavo medicinos nepagy-
domus ligonius, ir apie jį garsas plačiai sklido,
pasiekdamas net sostines — Vilnių ir Varšuvą.

Pirmieji gydytojai Druskininkuose apsigyve-
no apie 1830 metus, o apie 1837-1838 metus buvo
įsteigta gydykla. Daug Druskininkuose pasidar-
bavo gydytojas K. Volfgangas, tyrinėdamas ir ap-
rašydamas gydymąsias versmes. Jis drauge su J.
Kraševskiu 1848 metais išleido pirmą knygą apie
Druskininkus.

Tuo laiku Druskininkai jau buvo įžymus ku-
rortas su gydyklomis, vilomis, nuolatinio vasaros
teatru ir net dienraščiu "Undine", lenkiškai —
"Ondyna". XIX šimtmečio pabaigoje Druskinin-
kai išaugo į įžymų kurortą, kuris pagarsėjo po
visą Europą.

Druskininkų augimo ir žydėjimo laikotarpis
supuolė su Čiurlionių isikūrimu ir gyvenimo me-
tu Druskininkuose. Čiurlioniai čia įsikūrė apie

1877 metus ir išgyveno ligi 1914 metų, kai di-
džiojo karo vėtra sunaikino Druskininkus ir
Čiurlionius išblaškė iš savo tėviškės.

Konstantinas Čiurlionis, šeimos tėvas (1846-
1914), buvo kilęs iš Guobinių kaimo, Liškiavos
valsčiaus karališkųjų ūkininkų. Iš pat jaunystės
turėjo patraukimą prie muzikos, tai, baigęs Liš-
kiavos vargonininkų mokyklą, buvo paskirtas
vargonininku į Varėną. Čia jis nuvyko su jauna
žmona — Adele Marija Magdaleną Radmanaite-
Čiurlioniene (1854-1919), iš Seirijų amatininkų-
menininkų šeimos, atkilusios iš Regensburgo.

Varėnoje jaunavedžiai vargonininkai susilau-
kė savo pirmagimio sūnaus — 1875 metais rug-
sėjo 22 dieną — Mikalojaus Konstantino Čiur-
lionio, būsimąjo genialaus kompozitoriaus, daili-
ninko.

Po poros metų Čiurlioniai su mažu sūneliu
persikėlė į Ratnyčią, kur tėvas gavo vargonin-
ko vietą senoje medinėje bažnyčioje su lietuvišku
užrašu lubose: "Namy Diewo" — wartay Dan-
gaus". Tai tikras džiūkiškas bažnytkaimis, apsup-
tas smėlio jūra ir pušynais.

(Bus daugiau)

PATS SKAITYK IR KITUS PARAGINK

"Dienraštis" "NAUJIENOS"

ARMAGEDONAS IR PO JO - PASAULINĖ TAIKA

"Jis svirkio juos į vietą, kuri hebraiškai vadinama Armagedon" (Aprėiskimo 16:16)

27. Šventajame Rašte pasakytą apie įvairius Izraelio karalius, kad jie sėdėdavo "Viespaties sosto". Bet tas patvarkymas pasibaigė tada, kai paskutinis žydų karalius Zedekijas buvo numestas nuo sosto. Pranašas Ezekeelis aiškina, kad taip turėjo būti "iki ateis tas, kuriam priklausio teisė" (Ezek. 21:27). Čia kalbama apie Kristų, ir gana aiškiai pasakytą, kad nuo to laiko jokia žemiška valdžia nebebus Dievo atstovė iki ateis laikas įkurti pažadėtąjį Kristaus karalystę.

Nuvertimas paskutinio žydų karaliaus įvyko 606 metais pirm Kristaus, ir tuomet prasidėjo ilgas laikotarpis, kuriuo Viespats leido pagoniškomis tautos teigti ir palaikyti šio pasaulio santvarką. Pranašystėje tasai laikas Jėzaus pavadintas "Pagonių Laikas".

ŠV. RAŠTO TYRINETOJAI, 5421 So. Mozart, Chicago, IL 60632

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicine direktorius
1936 S. Mannheim Rd., Westchester, IL
VALANDOS: 9-9 darbo dienomis ir
kiek antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 642-2727 arba 642-2729

Tel.: 642-2727

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBŲ AKIŲ LIGŲ
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2418 W. 71 St. Tel. 737-5149
Tikrina akis, Pritaiko akinimus ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Jūdytą trauk.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PRŪSTATOS CHIRURGAS
2656 WEST 63RD STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Londra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ
Ofisas 2432 WEST 5TH STREET
Tel. 737-1223
OFISO VAL.: pirm. antradienį, trečiadienį
ir penkt. 9-4 ir 8-8 val. vak. Šeštadienį
nuo 9-4 val. popiet ir kitą dieną
pagal susitarimą.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDEAS-PROTEZISTAS
Apatiniai - Protezės, Med. ban-
džai, Speciali pagalba kramtoms
(Arch Support) ir t. t.
/val.: 9-4 ir 8-8, šeštadieniais 9-11
2850 West 63rd St., Chicago, IL 60629
Telef.: PRapast 8-5824

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AV.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai - Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
Prisimam Master Charge
ir VISA kortelės.
R. SERENAS. Tel. 925-8063

MOVING

Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIJO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 KIL A.M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo-
dienio iki penktadienio 4:00-4:30
val. popiet. Šeštadieniais ir sekma-
dieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vedėja - Aldona Daukas
Telef.: MEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDZIONYTE

Programos vedėja

Kasdien nuo pirmadienio iki penk-
tadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties,
banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

SUSIRINKIMU PRANEŠIMAI

Našlų, Našliukų ir Pavienių Asme-
ny klubas šaukia narius į šimt pas-
kutinį susirinkimą, kuris įvyks gru-
odžio mėn. 12 d. 2 val. popiet Vyciu
sajeje, 2455 W. 47th St., Chicagoje.
Visi nariai kviečiami gausiai atstian-
kyti. Bus renkama nauja valdyba, ap-
tariamai svarbūs klubo reikalai. Po
susirinkimo bus vaišės. V. Cinka

Lietuvių Pensininkų Sąjungos narių
susirinkimas-pabėdramas įvyks
gruodžio 11 d., ketvirtadienį, 1 val.
popiet Sauių Namuose, 2417 West
43rd St. Bus meninė programa už-
kandžiai ir loterija. Nariai yra pra-
šomi atnešti kokią nors geresnę do-
vaną loterijai. Be to, nariai yra ragi-
jami sumokėti užsilikusių nario mo-
kestį. Valdyba

Zarasikių klubo metinis narių su-
sirinkimas šaukiamas gruodžio 14 d.
2 val. popiet Vyciu sajeje, 2455 West
47th St. Bus klubo valdybos rinkimas
ir kitų klubo reikalų svarstymas. Na-
riai kviečiami gausiai dalyvauti. Taip
pat apsimokėti nario mokestį. Kvie-
čia Valdyba.

Lietuvių Moterų Apšvietos draugių
susirinkimas narių susirinkimas
įvyks šeštadienį, gruodžio 13 d., 1 val.
popiet 3808 S. Union Ave. Nars pra-
šomos dalyvauti, nes yra svarbių rei-
kalų aptarti ir bus 1981 metams val-
dybos rinkimai. Turėsimie "grab bag"
ir vaišės. Rožė Didgalvis, rast.

Gruodžio mėn. 14 d., sekmadienį
1 val. popiet Tėvų jėzuitų koplyčioje
bus atšaukiamas šv. Mišios už miru-
siosius ir gyviusius pastintikus bei
jų šeimas. Po pamaldų visi pastintin-
kai su šeimomis bei artimaisiais ven-
kasi p.p. Rėpsių namuose, 6608 So.
Richmond Ave., kur įvyks metinis su-
sirinkimas, o po to bus bendros vai-
šės - Kučios. Valdyba

LIETUVIŲ SUSITIKIMAS

SU ŠV. TĖVU MAINZE

(Atkelta iš 2 psl.)

Po karo gyvenimo Luebecke.
1948 išrinktas Evang. vyr. Baž-
nyčios tarybos nariu. Kartu su
kitais leido "Evangelikų kelią",
vėliau "Sandarą", redagavo "Jau-
nimo ratelį" ir "Svečią". Jubi-
liatas priklauso Vokietijos lietu-
vių bendruomenei nuo jos įsis-
teigimo; buvo Tarybos ir Val-
dybos nariu. Šiandien yra VLB
Bremeno apylinkės vadovybėje.
Dažnai padėdavo ir dabar pade-
da savo tautiečiams.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue
Cicero, ILL. 60650
Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikštės automobiliams pastatyti

KODĖL NIEKINAMA LIETUVIŲ TAUTOS PRAEITIS?

(Atviras laiškas DLK Vytauto vainikavimo dieną)

(iš "Aušra" Nr. 20, 1980 m. devyni VVI studentai sumanė

sausis)
Jurbarkė - Černiachovskio ir
Garagino gatvių sankryžoje -
dunkso nykus parkas, kažkada
vadinesis Didžiojo Lietuvos ku-
nigaikščio Vytauto vardu. Už-
gožtas medžių, sudarkytas ir ap-
leistas stovi jame ir paties Vy-
tauto paminklas. Tik senesnie-
ji žmonės su pagarba dar tebe-
prisimena šią vietą. Miesto ad-
ministracija bevelija iš viso ne-
minėti Vytauto vardo. Apkerpė
jės ir apsamanojės paminklas
tai kam sukėlė "lūdesį, o kai
kam - pikta apmaudą, kad štai
dėl kažkieno politinio budrumo
stokos liko nelikviduotas šis
"buržuazinis palikimas". Bet ga-
li atsitikti ir taip, kad vieną gra-
žų rytą pabudę jurbarkiečiai
Vytauto parką ras tuščią. Pas-
kui seks pasaka, kad paminklas
pats sugriuvo arba buvo "de-
montuotas" dėl svarbių priežas-
čių. Juk paminklų griovimo ak-
cijos tarybinė administracija
turi puikią patirtį ir nestokoja
nei fantazijos, išradingumo.

Tokių vietų norom nenorom
prisiminti Maskvoje ir Le-
ningrade visur demonstruojama
pagarbą imperialistinėms Rusijos
relikts. Stalinas, viena ran-
ka graudamas Lietuvos pamink-
lus, kita ranka 1947 m. Maskvo-
je surentė didingą monumentą
miesto įkūrėjui kunigaikščiui
Dolgorukiui. Leningrade nesu-
naikintas nė vienas carų pamink-
las. Kasmet jie perdažomi, atnau-
linami, papuošiami už valdiškus
vinigus pirktų gėlių puokštėmis.
Tiesa, narodovolcų koriko Alek-
sandro III paminklo nesiryzo
belikti aikštėje - jį pagarbiai
perkėlė į muziejų. Leningrade
išsaugotas ir rūpestingai prižiū-
rimas Petro I namelis, o cerk-
vėse jo vardinių progą organi-
zuojamos net pamaldos. Ant dau-
gelio pastatų tebespuikuoja
monogramos su dvigalviu ereliu,
simtmečiais smaugsu Rusijos
pavergtas tautas.

Lietuvoje analogiška pagarba
tėvynės praeičiai ne tik neskati-
nama, bet ji baudžiama. Štai
1973 m. gegužės 13 d. Perlojėje

kovė 20 Livenijos ordino bro-
liu. Vėliau stačiatikių bažnyčia
paskelbė jį šventuoju. Kas sus-
kaičiuos, kiek cerkvių ir koply-
čių buvo pastatyta jo garbei!
Net Vilniuje turime tokią cerk-
vę, čia perkeltą iš Petrapilio
1898 m. Dar anksčiau, 1865 m.
dabartinėje Černiachovskio aikš-
tėje general gubernatoriaus Mu-
ravjovo iniciatyva buvo pastatyta
Aleksandro Nevskio koplyčia,
skirta žuvusių 1863 m. sukilimo
mašintojų laidojimui. (Beje,
ši koplyčia sugriovė bolševikai
1919 m., pirmą kartą okupavę
Vlnių).

Palyginkime Vytauto vaidme-
nį istorijoje, jo nuopelnus tiek
Lietuvai, tiek ir Rusijai.
Kada Rusija, susiskaldžiusi į
daugelį smulkių kunigaikščių,
nešė sunkų ir žeminantį totorių
jungą, Lietuva buvo centrali-
zuota galingiausia Europos vals-
tybė tiek savo plotu (pie 850
tūkst. km), tiek ir kariniu po-
tencialu. Kunigaikščiai Algirdas
ir Vytautas išplėtė Lietuvos ri-
bas nuo Baltijos iki Juodosios
jūros. Letuvai tada priklausė
Smolenskas, Minskas, Kijevas,
Viazma, Okos aukštupio žemės,
Branskas, dabartinė Odesa. Jos
įtakos sferose buvo taip pat
Pskovas ir Nėvgorodas, Krymo
totoriai. Dar Algirdas ir Kėstu-
tis surengė tris karo žygius prieš
Maskvą (1368, 1370 ir 1372 m.),
du kartus užėmė ir sugėginę
miestą, išskyrus tik Kremlių.
Tuo tarpu Lietuvos sostinė Vil-
nius pirmą kartą rusų buvo už-
imtas tik 1655 m.

(Bus daugiau)

Berniuko motina

Modernaus paaučio motina
savo draugei: - O, taip, aš vi-
suomet norėjau turėti vaiką su
švelniais ilgais šviesiais plauku-
čiais, garbanomis krintančiais
per pečius. Bet aš visą laiką gal-
vodavau, kad tai bus mergaitė...

Šių metų balandžio 10 d. Ceiki-
niuose laidojant kun. Karolį Ga-
rucką, Viduklės klebonas kun.
Alfonas Svarinskas kalbėjo apie
nepagarbą Lietuvos praeičiai,
kaip kontrastą išskeldamas visai
šlovinamus Rusijos kunigaikš-
čius ir carus. Pamokslininkas
apsistojo ties Aleksandru
Nevskiu. Apie šį feodalą rašo-
mos knygos, statomi kino filmai.
Viena Maskvos metro stotis pa-
puošta 7 metrų aukščio mozaika,
vaizduojančia kunigaikštį Nevskį
ant žirgo su Spaso vėliava ran-
kose.

Pažvelkime istorijon. Gal iš
tiesų rusų feodalų nuopelnai di-
desni, negu lietuvių?

Pskovo kunigaikštis Aleksan-
dras gavo Nevskio vardą už tai,
kad jo vadovaujama kariuome-
nė 1242 m. ant Čiudo ežero nu-

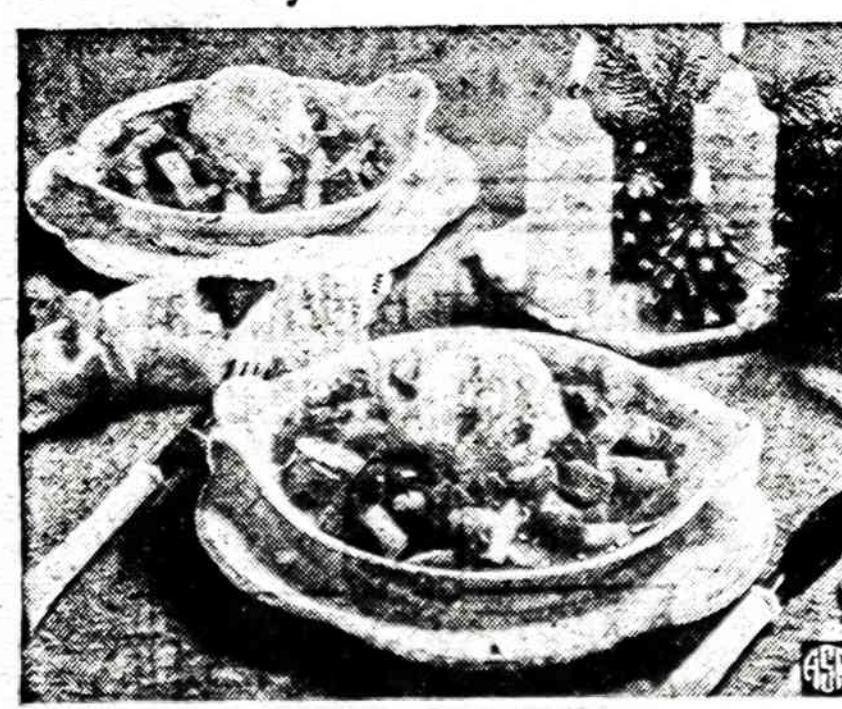
KNOW YOUR HEART

Every hour your heart puts forth enough energy to heat a 150-lb. man to the roof of a 3-story building.

HELP YOUR HEART FUND

HELP YOUR HEART

Post-Holiday Ham Goes Hawaiian

Ham is a holiday favorite for many people, but what to do with leftovers sometimes poses a problem. Island Ham with Rice provides a sunny change of pace for midwinter menus and is an ideal entree for just two people. Packaged enriched pre-cooked rice, molded in custard cups, takes on texture with the addition of cashew nuts and is just the right plate mate for diced cooked ham and Hawaiian style vegetables.

Island Ham with Rice

3/4 cup Minute rice	vegetables in a seasoned sauce
2 tablespoons chopped cashew nuts	3/4 cup diced cooked ham
1 teaspoon cornstarch	1 tablespoon butter or margarine
1/2 cup orange juice	1/2 teaspoon prepared mustard
1 package (10 oz.) Birds Eye Hawaiian style	

Prepare rice as directed on package. Stir in nuts. Pack rice mixture into 2 buttered 6-ounce custard cups; keep warm. Meanwhile, combine cornstarch and orange juice in medium saucepan. Add vegetables, ham, butter and mustard. Cook and stir over medium heat until mixture comes to a boil and vegetables are separated. Cover and simmer over low heat for 4 minutes. Unmold rice onto serving dishes. Serve with vegetable-ham mixture. Makes 2 cups ham mixture and 1-1/3 cups rice for 2 servings.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES STASUKAITIS

VĖSINAMA LAIDOTUVIŲ KOPLYCIA

— GORDON FUNERAL HOME —

1729 South Halsted Street, Chicago

Tel. 226-1344

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.

Tel. 422-2000

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE

Tel. 927-1741 - 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKŠTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

N A R I A I:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANSO

PATARNAVIMAS

TURIME

KOPLYČIAS

VISOSE MIESTE

DALYSE.

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

VIrginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4416

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

